

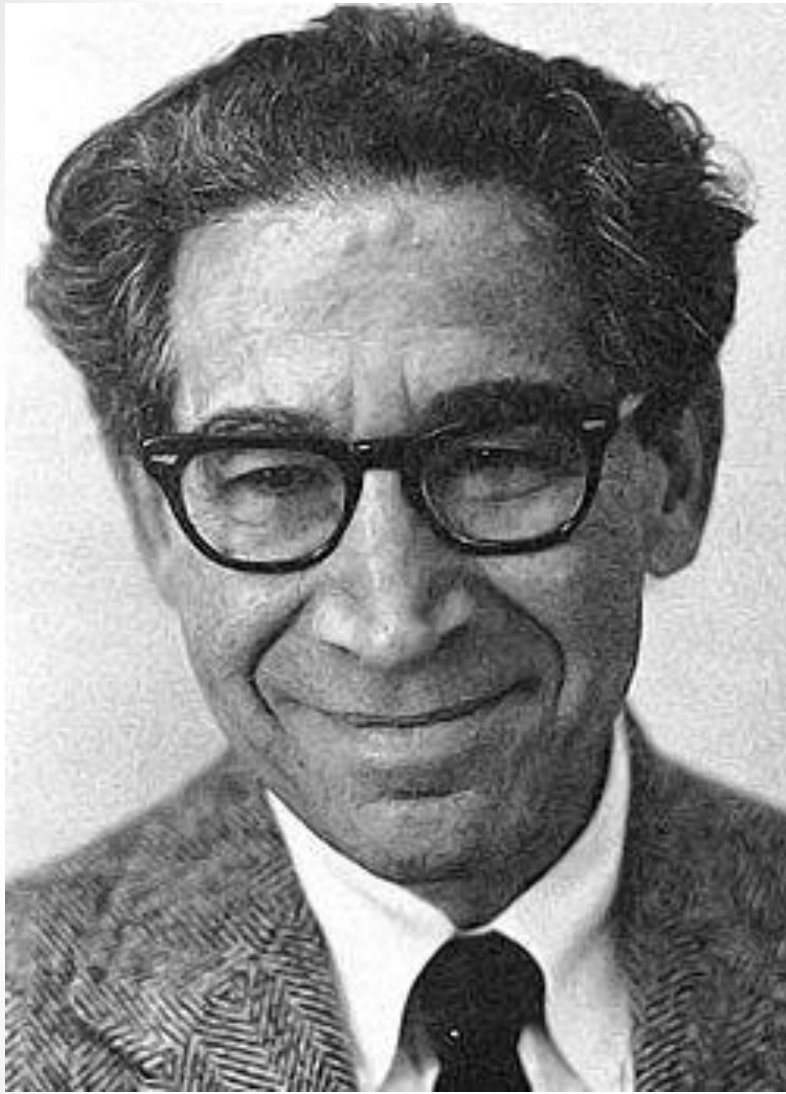
Когнітивний дисонанс

Виконала

Студентка 3 курсу 1 групи,
ФЕМП

Гордієнко Олена

Когнітивний дисонанс — внутрішній психічний конфлікт, що виникає при зіткненні в свідомості індивіда суперечливих знань, ідей, переконань або поведінкових установок стосовно деякого об'єкта чи явища, за якого з існування одного елемента виникає заперечення іншого.

Поняття когнітивного дисонансу вперше ввів Леон Фестінґер у 1956 році.

Когнітивний дисонанс

Експеримент

Завдання:
забивати цвяхи протягом дня в
шматок дерева

УМОВИ

Група А:
20\$ за годину

Група Б:
1\$ за
годину

Висновки

Група А:
Робота нецікава,
нудна. Сума не
вплинула на
задоволення від
роботи

Група Б:
«Чому ж я роблю таку
безглузду роботу за мізерну
оплату», загальне враження
від роботи позитивне.

Отже, ми здатні брехати самим собі та виправдовувати наші вчинки, щоб не втрапити у когнітивний дисонанс.

Оскільки дисонанс переживається як щось неприємне, у людини виникає прагнення згладити його і відновити узгодженість.

Приклад

Прагнення згладити курцем інформацію про рак легенів:

- 1) перестати палити;
- 2) зменшити число викурених в день сигарет і вважати себе мало курящим, на якого не поширюється зв'язок між курінням і раком легенів;
- 3) Пом'якшити дисонанс, додавши нові елементи, згадавши про численні знайомих курильщиках, або про завзятих курців, що володіє відмінним здоров'ям, або про те, що у виникненні раку легенів винні й інші, не піддаються обліку чинники.
- 4) підвищити цінність куріння, сказавши собі, і що воно покращує самопочуття і працездатність.

Когнітивний дисонанс можна
знищити, тільки
а) додавши нові знання або
б) змінивши існуючі.

При наявності узгодженості
суб'єкт прагне уникати
подій,
що породжують дисонанс.

Глибина дисонансу залежить:
а) від значимості відповідних
знань і б) від відносної кількості
знань, що знаходяться один з
одним у відносинах дисонансу.

Існує п'ять основних областей феноменів, в яких редукція когнітивного дисонансу відіграє важливу роль. Ця теза спричинив за собою численні дослідження цих областей:

- 1) конфліктів після прийняття рішення;
- 2) вимушеного здійснення вчинків, на які сам суб'єкт не пішов би;
- 3) селекції інформації;
- 4) непогодження з переконаннями соціальної групи;
- 5) несподіваних результатів дій та їх наслідків.

Конфлікт після прийняття рішення

Коли людина змушена вибирати одну з двох альтернатив, позитивні сторони відкинutoї альтернативи і негативні сторони обраної альтернативи створюють дисонанс з прийнятим рішенням; навпаки, негативні сторони відкинutoї і позитивні сторони обраної альтернативи підвищують узгодженість рішення.

Вимушеного здійснення вчинків

Найбільш вивчена область феноменів стосується ситуації, що породжує дисонанс, а саме ситуації вимушеної згоди, провідного до дій, які сам суб'єкт не може задовільно обґрунтувати для себе.

Дисонанс виникає не просто тому, що суб'єкта змушують допомогою обіцянки винагороди або загрози покарання зробити щось, чого він по своїй волі не зробив би, що з самого початку представляється йому чистим примусом.

Виразність дисонансу велика, коли суб'єкт поступово і строго добровільно дозволяє втягнути себе в активність, яка але її завершенні виявляється недостатньо компенсованій винагородою і постає як щось, що привело занадто великих зусиллі. Щоб зменшити в цій ситуації дисонанс, необхідно підвищити цінність дії або знецінити її негативні аспекти. Тим самим згода робиться зрозумілою і отримує своє обґрунтування.

Селекція інформації

Люди шукають і вибирають ту інформацію, яка підвищує цінність обраної альтернативи поведінки і знецінює відкинуту; інформація протилежного змісту при цьому ігнорується.

Непогодження з переконаннями соціальної групи

Незгода члена соціальної групи з її
переконаннями при когнітивному дисонансі
виникає тоді, коли він знаходиться поза

групи

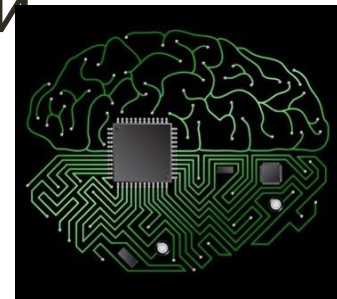
Cognitive
Dissonance

Несподівані результати дій та їх наслідків

Під цю рубрику потрапляють три комплекси умов редукції дисонансу.

Перший комплекс пов'язаний з диспропорцією між значною витратою зусиль і невдалим результатом діяльності.

Решта два комплекси пов'язані з результатами діяльності, а саме з самооцінкою і побічними наслідками

Висновки

Когнітивний дисонанс - м'який внутрішньо особистісний конфлікт.

Людина сприймає когнітивний дисонанс як негативне явище і намагається його будь-яким способом уникнути.

